

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2024/2025

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Filozofia a medycyna od starożytności po renesans / Philosophy and medicin from antyquity to renaissance
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Małgorzata Kowalewska – Harasymiuk, dr hab. Prof. UMCS
3	Język wykładowy	Polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	Zimowy
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	<p>Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Wykład 30 h, 1 ECTS Konsultacje i zaliczenie 3h Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33h Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1</p> <p>Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 47 h Przygotowanie się do zaliczenia 10h Łączna liczba godzin niekontaktowych 57h Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9</p> <p>Sumaryczna liczba punktów ECTS 3</p>
7	Wymagania wstępne	Brak
8	Opis zajęć	<p>W starożytności i średniowieczu związki między filozofią a medycyną były bardzo ważne. Obie te dziedziny wiedzy warunkowały się wzajemnie i rozwijały w żywej relacji. Koncepcje antropologiczne były inspirowane poglądami z dziedziny ówczesnej medycyny, a na koncepcje medyczne wpływały poglądy filozoficzne. Wielu wybitnych filozofów było lekarzami, a wielu wybitnych lekarzy - filozofiami. W okresie recepcji kultury antycznej do łacińskiego średniowiecza napływ nowych idei wiązał się poznaniem nowych pism medycznych. W prowadzonych w średniowieczu dyskusjach (na przykład na kartach komentarzy do pism przyrodniczych Arystotelesa) podejmowano także temat relacji między tymi dziedzinami oraz próby określenia specyfiki każdej z nich (pod względem celu, aspektu i metody).</p> <p>W ramach wykładu przedstawiony jest zarys historii związków i wzajemnych uwarunkowań zachodzących między filozofią a medycyną. Związki te miały charakter symetryczny. Medycyna jako praktyczna umiejętność leczenia chorób i przywracania zdrowia ma za sobą przeszłość dłuższą niż filozofia, ale jej drogi przecięły się z drogami rozwoju filozofii. W ramach wykładu zostaną omówione ważne są tu zwłaszcza poglądy i teorie powstające na gruncie antropologii filozoficznej i medycznej oraz na gruncie nauk przyrodniczych. w ramach wykładu</p>

		<p>zostaną przedstawione początki koncepcji medyczno-filozoficznych (począwszy od Hipokratesa i Arystotelesa po średniowieczne szkoły lekarskie w Salerno i Mantpellier. Poruszone zostaną także zagadnienia związane z rozwojem tzw. medycyny klasztornej. W ramach wykładu ssa omówione główne dzieła (i zbiory dzieł) medycznych, główne zagadnienia teoretyczne i praktyczne oraz postaci wybitnych filozofów-lekarzy z okresu, którego dotyczy wykład.</p>
9	Zakres tematów	<ol style="list-style-type: none"> 1) narodziny filozofii a medycyny 2) pierwsze szkoły medyczne starożytności 3) medycyna świątynna a medycyna „naukowa” ich relacja z filozofią 4) koncepcje wspólne dla filozofii i medycyny 5) koncepcja żywiołów, jakości, humorów , temperamentów w filozofii 6) koncepcja żywiołów, jakości, humorów temperamentów w medycynie 7) medycyna hipokratejska 8) medycyna galenowska 9) medycyna arabska i jej związek z filozofią 10) recepcja medycyny arabskiej w Europie 11) medycyna klasztorna i medycyna ludowa w średniowieczu 12) szkoły medyczne średniowiecza i ich związek z filozofią 13) główne dzieła medyczne starożytności i średniowiecza 14) filozofia, medycyna, alchemia w średniowieczu i w okresie renesansu 15) medycyna a filozofia w okresie renesansu
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	<p>Obowiązkowa</p> <p>W. Szumowski, Historia medycyny filozoficznie ujęta, Wyd. Antyk, 2005</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Bednarczyk, Medycyna i filozofia w starożytności <p>Uzupełniająca</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Bednarczyk, Galen, główne kategorie systemu filozoficzno - lekarskiego, Warszawa 1995 • J. Weigel, Historyja Medycyny w wiekach średnich, Lwow 1895 • H. Schipperges, Kenakheitsursache, Krankheitswesens und Heilung in der Klostermedizin in 12 Jahrhunderts, Bonn 1951 • M. Steinschneider, Constantin, der erste Vermittler muslimischer Wissenschaft ins Abendland , Archeion XIV, 1932, s. 356-369 • Nemezjusz z Emezy, O naturze ludzkiej, Warszawa 1982 • Urso Salernitanus, Afforismi cum glosulis, ed. R. Creutz, Quellen und Studien zur Geschichte der Naturwissenschaft und der Medizin, t. V, z. 1, Berlin 1936 • P.O. Kristeller, Beitrag der Schule von Salerno zur Entwicklung der scholasticjen Wissenschaft im 12 Jahrhundert, Artes Liberales von der Antiken Bildung zur Wissenschaft des Mittelalters, Leiden-Kolonia 1959 • W. Zaremba, Zarys dziejów szkoły lekarskiej w Salerno, Poznań 1896
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się	<p>Wiedza:</p> <p>W1, student zna i rozumie zagadnienia związane z kształtowaniem się</p>

	<p>kierunkowych</p> <p>(w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)</p>	<p>i historyczną zmiennością idei filozoficznych</p> <p>W2, zna wpływ filozofii na życie człowieka i jej powiązanie z problemami życia</p> <p>W3, zna terminologię, stanowiska i specyfikę metodologiczną filozofii i medycyny okresie omawianym na wykładzie, ważnych dla rozumienia zjawisk społeczno-kulturowych i różnych form kreatywności</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U1, potrafi komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia oraz różnymi kwestiami z obszaru funkcjonowania społeczeństwa i kultury</p> <p>U2, potrafi samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych</p> <p>U3, potrafi komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K1, ceni europejskie dziedzictwo kulturowe, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego</p> <p>K2, jest gotów do przekazywania innym wiedzy z dziedziny filozofii wraz z informowaniem o korzyściach związanych poznawaniem filozofii i filozofowaniem</p>
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	<p>W1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>W2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>W3, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>U1, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>U2, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>U3, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>K1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach</p> <p>K2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach</p>
13	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja, prezentacje
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	<p>1) zaliczenie ustne</p> <p>2) ocena aktywności podczas zajęć</p>